

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym-Odwoławczym

w składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Olejnik

Protokolant: st. prot. sąd. Agnieszka Popławska

przy udziale przedstawiciela Urzędu Kontroli Skarbowej w Poznaniu Jerzego Tomczaka

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2016 r.

sprawy **M. K.** oskarżonej o przestępstwo z art. 72 § 2 kks w zb. z art. 62 § 2 kks i inne

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z dnia 1 grudnia 2015 roku, sygn. akt. VIII K 1183/14

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
2. zasądza od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze w kwocie 50 zł i wymierza jej 60 zł opłaty za drugą instancję.

Sławomir Olejnik

UZASADNIENIE

Wyrokiem wydanym w dniu 1 grudnia 2015 roku w sprawie o sygnaturze akt VIII K 1183/14 Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu uznał, że **M. K.** dopuściła się czynów z art. 76 § 2 k.k.s. w zw. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i art. 7 § 1 k.k.s. oraz z art. 60 § 2 k.k.s. i warunkowo umorzył postępowanie karne wobec ww. na okres próby wynoszący 2 lata.

W ostatnim punkcie wyroku orzeczono o kosztach procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł **obrońca oskarżonej** zarzucając mu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku i polegający na błędnym przyjęciu, że oskarżona dopuściła się zarzucanych jej czynów, podczas gdy brak jest dowodów świadczących o winie oskarżonej;
2. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj.:
 - a) art. 180 § 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. poprzez uznanie, że wniosek dowodowy obrońcy o przesłuchanie w charakterze świadka doradcy podatkowego R. A. oraz wniosek dowodowy oskarżonej o przesłuchanie w charakterze świadków adw. P. S., adw. K. T., radcy prawnego A. W. należy oddalić z uwagi na fakt, że dowody z zeznań ww. świadków nie są niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczności na które osoby te miały być przesłuchane mogą być ustalone na podstawie innych dowodów, pomimo iż ww. osoby posiadają szeroką wiedzę niniejszej sprawie i przeprowadzenie ww. dowodów jest niezbędne, a nadto inne dowody do ustalenia przedmiotowych okoliczności nie istnieją, co uniemożliwiło oskarżonej realizację prawa do obrony;

b) art. 7 k.p.k., art. 92 k.p.k., art. 410 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny zeznań świadka A. K. uznając je za wiarygodne jedynie w części, co w konsekwencji doprowadziło do bezpodstawnego przyjęcia iż zeznaniom świadka przyświecała chęć pomocy oskarżonej, bowiem jest on dla niej osobą najbliższą, co przyczyniło się do przypisania winy oskarżonej.

Przy tak sformułowanych zarzutach skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonej od popełnienia zarzucanych jej czynów, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania w celu przeprowadzenia wskazywanych przez skarżącego dowodów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wniesiona przez obrońcę oskarżonego okazała się bezzasadna.

Skarżący we wniesionym środku odwoławczym sformułował bowiem pod adresem wyroku Sądu I instancji zarzut poczynienia przez tenże Sąd błędnych ustaleń faktycznych przy niewłaściwej, noszącej znamiona dowolnej ocenie dowodów. Zarzut ten okazał się jednak całkowicie chybiony. Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku tylko wtedy jest słuszny, gdy zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez Sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Zarzut ten nie może ograniczać się do samej polemiki z ustaleniami Sądu (por. m. in. OSN PG 1975, 9, 84). Musi wynikać bądź to z niepełności postępowania dowodowego, bądź też z przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów. O takim przekroczeniu można zaś mówić jedynie wówczas, gdy przekonanie Sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych nie jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy całokształtu okoliczności i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy, nie stanowi efektu rozważenia wszystkich okoliczności – zarówno korzystnych, jak i niekorzystnych dla oskarżonego, nie jest logicznie ani wyczerpująco uargumentowane w uzasadnieniu wyroku, bądź też narusza wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego (por. m. in. OSN KW 1978, 6, 67; OSN KW 1991, 7-9, 41).

Tymczasem Sąd pierwszej instancji dokonał w sposób precyzyjny analizy dowodów a następnie dokładnie wyjaśnił w jakim zakresie i dlaczego uwzględnił bądź zdyskwalifikował wartość poszczególnych z nich. Na podstawie analizy materiału dowodowego sprawy Sąd odwoławczy wyraża całkowitą aprobatę toku rozumowania i ustaleń Sądu pierwszej instancji, w którym nie ma żadnych błędów natury faktycznej czy logicznej. W sprawie nie pozostały zarazem żadne wątpliwości, które – wobec niemożności ich usunięcia – wymagałyby rozstrzygnięcia na korzyść oskarżonego. Efektem prawidłowo przeprowadzonego postępowania dowodowego i właściwej oceny dowodów był przy tym należycie ustalony stan faktyczny.

Podkreślić należy, iż wniesiony środek odwoławczy powielał jedynie argumenty, jakie zostały przedstawione w toku postępowania przed Sądem I instancji, a które zasadnie zdyskwalifikowane zostały przez tenże Sąd jako linia obrony, która nie znajdowała oparcia w pozostałym – właściwie ocenionym – materiale dowodowym.

Autor apelacji starał się bowiem wykazać, że po stronie jego mandantki nie istniał zamiar – chociażby ewentualny – narażenia Skarbu Państwa na bezpodstawny zwrot podatkowej należności publicznoprawnej w postaci podatku od towarów i usług za okres od sierpnia do grudnia 2008 roku w związku z zawarciem z M. J. umowy najmu nieruchomości w C., albowiem ww. ustalili, że w 2008 roku opłata z tytułu najmu nie będzie pobierana. Okoliczność powyższa była w zasadzie bezsporna podobnie jak i to, że wszystkie faktury VAT dotyczące czynszu najmu za wskazaną wyżej nieruchomość nie zostały sporządzone w 2008 roku lecz dopiero w dniu 17 maja 2012 roku, mimo że dokumentowały czynności cywilnoprawne z okresu od sierpnia do grudnia 2008 roku z terminem płatności przypadającym w tymże też okresie.

Jak zaś wynika z art. 19 ust. 13 pkt 4 ustawy o podatku od towarów i usług obowiązek podatkowy powstaje z chwilą otrzymania w całości lub części zapłaty, nie później jednak niż z upływem terminu płatności określonego w umowie

lub fakturze. W związku z powyższym obowiązek podatkowy związany z zawartą umową najmu powstał w 2008 roku – w datach wynikających z wyżej wskazanych faktur VAT.

Nadmienić przy tym należy, iż wiedza o tym, kiedy powstaje obowiązek podatkowy jest wiedzą dostępną każdemu przedsiębiorcy, w tym również oskarżonej. Nie można więc usprawiedliwiać jej działania nieznaną jej prawem.

Nie budzi zarazem wątpliwości i ten fakt, że wartości podstaw opodatkowania nie zostały zaewidencjonowane w rejestrach VAT za miesiące od sierpnia do grudnia 2008 roku oraz nie zostały zadeklarowane do opodatkowania do dnia wszczęcia postępowania kontrolnego, oskarżona skorzystała zaś z przysługującego jej uprawnienia do złożenia korekt deklaracji podatkowych, które jednak nie obejmowały całości nieprawidłowo rozliczonego podatku, w związku z czym nie zostały uwzględnione przez organ skarbowy.

Marginalnie jedynie warto podkreślić, że oskarżona nie zdecydowała się na podważenie decyzji organu skarbowego w powyższym zakresie w toku postępowania kontrolnego.

Niepowodzeniem zakończyła się jednak podjęta przez skarżącego próba przerwania odpowiedzialności za opisany wyżej stan rzeczy na osoby działające w charakterze pełnomocników oskarżonej. Rację ma Sąd Rejonowy wskazując na nielogiczność twierdzeń o rzekomym wystawieniu faktur i obowiązku sporządzenia korekt deklaracji podatkowych przez kancelarię prawną. Osobą podpisaną na wzmiankowanych wyżej fakturach jest bowiem oskarżona M. K. (czego skarżący nie kwestionuje) i to na niej jako na osobie prowadzącej działalność gospodarczą – nie zaś na pełnomocniku ustanowionym w postępowaniu windykacyjnym - obowiązek ten spoczywał.

Sąd odwoławczy nie kwestionuje przy tym – podobnie jak i Sąd I instancji – że faktury VAT wystawione zostały celem uzyskania zaległych należności i za namową adwokatów, nie oznacza to jednak – z przyczyn wyżej wskazanych – że wystawić je mogli pełnomocnicy. Sam zaś cel ich wystawienia leży poza zainteresowaniem Sądu w przedmiotowej sprawie, podobnie zresztą jak i podnoszone w apelacji okoliczności związane z ewentualnym oszustwem popełnionym na szkodę oskarżonej i jej męża przez D. M..

Tym samym Sąd I instancji zasadnie oddalił wnioski dowodowe obrońcy oskarżonej w zakresie, w jakim ww. domagał się przesłuchania w charakterze świadka – po zwolnieniu z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej - doradcy podatkowego R. A., adw. P. S., adw. K. T. i radcy prawnego A. W.. Raz jeszcze zauważyć bowiem należy, że korzystanie z pomocy profesjonalnych pełnomocników i powierzenie im odzyskania należności nie oznacza, że to pełnomocnicy wystawić mogą faktury czy korekty deklaracji podatkowych, które przecież wymagają podpisu oskarżonej.

Sąd odwoławczy podziela przy tym ocenę dowodu z zeznań świadka A. K. dokonaną przez Sąd Rejonowy i przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, konsekwencją której to oceny było ustalenie, że to na M. K. jako podatniku ciążył obowiązek właściwego rozliczenia podatku. Nadmienić przy tym należy, iż wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd Rejonowy nie zdyskwalifikował twierdzeń świadka z tego tylko względu, że jest on osobą najbliższą dla oskarżonej ale z tego powodu, że – co do okoliczności o zasadniczym znaczeniu - jawiły się one jako nielogiczne. Zauważyć zatem warto, że twierdzenia o posiadaniu przez A. K. pełnomocnictwa do działania w imieniu oskarżonej pozostawały gołosłowne i niepoparte jakimkolwiek innym niż zeznania ww. dowodem – pełnomocnictwo takie nie zostało ani ujawnione w ewidencji działalności gospodarczej ani złożone do akt sprawy karnej czy w postępowaniu skarbowym.

Należy przy tym przypomnieć, że oskarżona była właścicielką szeregu nieruchomości i w dacie wskazanej w akcie oskarżenia prowadziła działalność gospodarczą w zakresie wynajmu i zarządzania nieruchomościami od ponad 2 lat podpisując stosowne umowy i wystawiając wynikające z nich faktury. Nawet przy przyjęciu, że A. K. służył swej żonie pomocą w prowadzonej działalności gospodarczej – co potwierdzają chociażby zeznania świadka J., który kontaktował się jedynie z ww. – nie zmienia to faktu, że to M. K. podejmowała związane z tą działalnością decyzje i ponosiła wynikające z nich ryzyko.

Sam skarżący zdaje się przy tym popadać w sprzeczność w wyżej wskazanej kwestii z jednej strony wywodząc, że w imieniu oskarżonej działał jej mąż, z drugiej zaś wskazując, iż M. K. w chwili wskazanej w akcie oskarżenia prowadziła działalność dopiero od 2006 roku i stąd mogła podejmować decyzje i czynności, które mogły być błędne z punktu widzenia prawa.

Uznania Sądu odwoławczego nie znalazły również i te argumenty skarżącego, które zmierzały do podważenia sprawstwa oskarżonej w odniesieniu do drugiego z zarzucanych jej czynów z art. 60 § 2 k.k.s.

Jak bowiem słusznie zauważył Sąd Rejonowy za miejsce przechowywania księgi przepis art. 60 § 2 k.k.s. uznaje zamiennie miejsce prowadzenia działalności, której księga dotyczy lub miejsce wskazane przez podatnika jako jego siedziba, przedstawicielstwo bądź oddział albo - w razie zlecenia jej prowadzenia biuru rachunkowemu lub innemu uprawnionemu podmiotowi - miejsce określone w umowie z tym biurem bądź wskazane przez kierownika jednostki. Jednocześnie przechowywanie księgi to przetrzymywanie zabezpieczonej księgi w swojej dyspozycji w stanie nienaruszonym i niezniszczonym i każdy podmiot podatkowy obowiązany jest do przechowywania ksiąg do czasu przedawnienia zobowiązania podatkowego.

Sąd odwoławczy nie kwestionuje przy tym faktu, iż działając poprzez swego pełnomocnika oskarżona w dniu 7 października 2011 roku przekazała wskazane w zarzucie księgi podatkowe organom skarbowym do wglądu. Skarżący pomija jednak zupełnie fakt, że ewidencja zakupów sprzedaży VAT została zwrócona na ręce pełnomocnika ww. w dniu 14 listopada 2011 roku. Co najmniej od tej pory rzeczona księga była zatem w posiadaniu M. K., która nie wskazała miejsca ich przechowywania w toku postępowania kontrolnego.

Podzielić jednocześnie należało stanowisko Sądu Rejonowego, który w realiach przedmiotowej sprawy dopatrył się okoliczności umożliwiających warunkowe umorzenie postępowania karnego wobec M. K.. Nie powielając w tym miejscu rozważań Sądu I instancji – które Sąd Okręgowy przyjmuje za własne – należy jedynie wyrazić przekonanie, że samo postępowanie prowadzone w niniejszej sprawie stanowić będzie dla oskarżonej dolegliwość, która powstrzyma ją przed naruszeniem przepisów prawa w przyszłości.

Kierując się wyżej wskazanymi względami Sąd Okręgowy nie znajdując podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia utrzymał je w mocy.

W ostatnim punkcie rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze w kwocie 50 zł zaś na podstawie art. 7 w zw. z art. 8 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tj. Dz. U. z 1983 r., Nr 49 poz. 223 z późn. zm.) wymierzył ww. opłatę za II instancję w wysokości 60 zł, nie znajdując podstaw do zwolnienia oskarżonej od obowiązku ich ponoszenia. M. K. posiada bowiem stałe źródło dochodów, co pozwala jej na uiszczenie kosztów procesu bez uszczerbku dla kosztów utrzymania.

SSO Sławomir Olejnik